

Museum design as a medium of museum communication

V. Zgaga

Taking as an example the First International Triennial of Small Ceramics, organized in Zagreb from October 15th to December 3d 1984, the author discusses the importance of museum design and its possibilities as regards the interpretation, function and meaning of the museum object/exhibit.

The designer of this very successful display was Janez Suhadolc, who succeeded in creating very neat and ordered effects, and producing a harmony in which the informative and documentary notions and aesthetic values of the objects were balanced.

Galerija EQURNA, Ljubljana

Jadranka Vinterhalter

Muzejski dokumentacioni centar,
Zagreb

Dok se u Beogradu posljednjih mjeseci, dobivanjem zakonskih mogućnosti, otvaraju — jedna za drugom — privatne galerije, u Zagrebu one još uvijek nisu legalizirane, ali ipak djeluju pod firmom radionica za uamljivanje i izradu okvira. U Ljubljani je nedavno otvorena galerija koja se ne financira iz društvenih sredstava posredstvom SIZ-ova kulture, ali koja nije ni privatna galerija u klasičnom smislu. Galerija »Eqrna« predstavlja jedan drukčiji, autentičan način organiziranja i rada. Osnovani su je još 1980. godine grupa od desetak umjetnika i dva povjesničara umjetnosti — Taja Vidmar-Brejc i Marjeta Marinčič, voditeljice galerije. Motivi otvaranja nove galerije bili su višestruki. Grupa umjetnika koju čini generacija između trideset i četrdeset godina nije imala »svog« prostora za izlaganje — dok se Študentski kulturni centar, ŠKUC, orijentirao na najmlađe, Moderna galerija je podržavala i afirmirala starije i poznatije umjetnike. Nadalje, u Ljubljani nije bilo odgovarajućeg galerijskog prostora za izlaganje radova velikog formata, niti je bilo komercijalne, prodajne galerije.

Posao na otvaranju »Eqrne« trajao je četiri godine i uključivao je paralelno reguliranje pravnog statusa galerije i nalaženje i uređenje galerijskog prostora. Tek je donošenjem novih zakonskih propisa 1982. »Eqrna« konstituirana kao Trajna radna zajednica kulturnih radnika. Od jez-

gra kojeg je činilo desetak umjetnika, broj članova se povećao na 46, koliko ih danas ima. Među umjetnicima — članovima Eqrne su: Emerik Bernard, Milan Erič, Herman Gvardijančič, Dušan Kirbiš, Metka Krašovec, Živko Marušič, Matjaž Počivavšek, Marko Pogačnik, Marija Rus, Duba Sambolec, Jože Slak—Đoka, Andraž Šalamun, Tugo Šušnik, Andrej Trobentar, Jernej Vilfan, Miha Vipotnik, Lujo Vodopivec. Tri godine tragalo se za odgovarajućim prostorom. Prostor, dovoljno veliki da se u njemu mogu izlagati slike i skulpture velikih formata i postavljati instalacije, pronađen je u starom jezgru grada, u Gregorčičevoj ulici. Zgrada je prije služila kao magazin i bila je u veoma zapuštenom, derutnom stanju. Za uređenje prostora bili su neophodni opsežni radovi, međutim kako je od Zajednice za kulturu grada Ljubljane dobiveno svega 300.000 din. a predračun adaptacije iznosio 8.000.000 din., rješenje je pronađeno na druge načine. Svaki umjetnik uložio je po jedan svoj rad u vrijednosti od 300.000 do 400.000 din. u zajednički fond za uređenje prostora. Osim toga, svi su sudjelovali u radnoj akciji uređenja galerije, tako da su ukupno uložili 3.000 besplatnih radnih sati. Međutim, bilo je radova koje su morali da obave električari, vodoinstalateri i drugi obrtnici. Zanimljivo je da su oni prihvatili da budu isplaćeni slikama. Ili su djela iz zajedničkog fonda prodavana i taj novac je pokrивao troškove adaptacije. »Eqrna« se za pomoć obraćala i radnim organizacijama. I sami su se začudili brojnom odazivu ustanova i pojedinaca

koji su bili voljni da im pomognu. Pomoć je stizala u obliku besplatnog građevinskog materijala i radu bez materijalne nadoknade. Među sponzorima »Eqrne« koji su sudjelovali u akciji uređenja galerije treba spomenuti: Industriju boja JUP, Industriju lakova »Helios«, Tehnoimpex, Stolkamnik, »Metalku«, »Iskru«, »Lesninu«... Zanimljivo je da se ova suradnja i dalje nastavlja. Tako je Stolkamnik nedavno poklonio galeriji stolce na rasklapanje, potrebne za odvijanje programa. »Iskra-Delta« predstaviti će u »Eqrni« svoje računare i kompjutore i financirat će zajednički katalog za sve izložbe u ovoj, 1985. godini. Adaptacija prostora započela je u svibnju 1984, a galerija je dovršena i otvorena 27. studenog iste godine, grupnom izložbom članova »Eqrne«. Izlagački prostor ima površinu od 300 m², uz kancelariju i malu salu za specijalizirane izložbe. U istoj zgradi postoji još neuređenih 1000 m² prostora koje bi »Eqrna« željela dobiti za proširenje kako bi se tu uredio depo za smještaj djela umjetnika — članova i mala tiskara. Galeriju vodi Savjet u kojem su, pored Taje Vidmar-Brejc i Marjete Marinčič, još i osam umjetnika-članova. Iako su ovo prvi mjeseci djelovanja galerije, »Eqrna« već ima jasno profiliranu koncepciju i izložbeni program. U njoj će se prvenstveno pokazivati nova slovenska umjetnost i tu prednost imaju članovi »Eqrne«. Dva do tri termina godišnje bit će rezervirana za nove i aktualne pojave, u nastojanju da ih se odmah pokaže. Jedna izložba godišnje bit će posvećena umjetnicima starijih generacija

Galerija »Eqrna«, Ljubljana

koji su utjecali na suvremene tokove i mlade umjetnike. Tako će u proljeće ove godine biti pokazana izložba slika iz posljednje faze Marija Pregelja. Planiraju se još izložbe Gabrijele Stupice, Zorana Mušiča i manje poznatog skulptora Savinška. Kritičari će u »Equrni« predstavljati svoje koncepcije i selekcije. U prvoj izložbi ove serije, Ješa Denegri, kritičar iz Beograda, predstaviti će svoje viđenje slovenskog likovnog trenutka. Priređivat će se izložbe umjetnika iz drugih sredina, a predviđena je i međunarodna suradnja. U planu su i mnoge druge akcije i programi: razgovori, predavanja, projekcije... U toku je uspostavljanje stalnog termina — srijede uveče — rezerviranog za okupljanje članova »Equrne« i njihove razgovore o radu, davanje informacija sa putovanja, rasprave o aktivnosti galerije...

Nameće se pitanje povratne sprege — što umjetnici dobivaju svojim članstvom u »Equrni«? Prije svega, imaju mogućnost individualnog i grupnog djelovanja kroz medij galerije. Imaju prednost izlaganja, mogućnost kupnje slikarskog, umjetničkog materijala bez poreza. Galerija radi na promoviranju imena i prodaji radova svojih umjetnika. Planira se sudjelovanje »Equrne« sa vlastitim štandom na sajmovima umjetnosti kao što je onaj u Bazelu, i plasiranje umjetnika putem razmjene programa s inozemnim galerijama. Postoji ideja da »Equrna« bude posrednik između umjetnika i muzeja kada im se organiziraju izložbe ili posuđuju djela za izlaganje.

Galerija »Equrna«, Ljubljana

Međutim, »Equrna« je prije svega komercijalna galerija i njena aktivnost je usmjerena na prodaju umjetničkih djela kao uvjeta njenog postojanja i djelovanja. Otkako je osnovna, 1980. godine »Equrna« intenzivno, kontinuelno i sistemski radi na prodaji djela svojih umjetnika. Postoji kartoteka sa oko 300 kupaca i potencijalnih kupaca s kojima se stalno kontaktira. Oni dobivaju pozive za izložbe, nude im se umjetnička djela za prodaju u galeriji, ili im se donose u stan kako bi se napravio najbolji izbor. Pokušava se postupno djelovati na ukus publike, budućih kupaca i zainteresirati ih za novu umjetnost. Instruktivno je znati da većinu kupaca čine građani Ljubljane, a u mnogo manjoj mjeri turisti, prolaznici i slučajni namjernici. Ovakav ustrajan rad je urodio plodom: za prva dva mjeseca ove godine troškovi »Equrne« pokriveni su prodajom umjetnina. U izgledu je i posao opremanja jednog hotela — što pruža odličnu mogućnost kreativnog sudjelovanja u oblikovanju arhitektonskog ambijenta i mogućnost zarade.

Mnoge druge ideje nastaju u »Equrni«. Sva otvaranja izložbi snimaju se na video-kazetu, a snimat će se i video o radu svakog umjetnika tako da će se s vremenom formirati svojevrstna video-dokumentacija. »Equrna« već ima svoju publiku: to pokazuju veoma posjećena otvaranja izložbi, ali i posjeta tokom trajanja izložbi. Jer »Equrna« je našla ravnotežu između ekonomskog imperativa prodaje i selekcije pravih umjetničkih vrijednosti i događaja koji se u njoj odvijaju.

ABSTRACT

Gallery Equrna, Ljubljana

J. Vinterhalter

The Gallery Equrna in Ljubljana was founded in 1980 by a group of ten artists and two art historians. Its status is that of an association for people working in the field of culture, and today, Equrna has 46 members among whom are the most significant names in the young and middle generations of artists in Slovenia. An area of 300 m² was found in the old part of the city of Ljubljana and during several months it was renovated with the help of all the artists-members. Many companies gave their patronage to this work and assisted with the purchase of equipment, or by printing the catalogue, etc. The Gallery was opened on November 27th 1984, and its program includes: personal exhibitions, where artists-members have priority; group exhibitions; selections made by art critics; presentation of recent art from other centers; international exhibitions; organization of projections; lectures; discussions, etc.

The Equrna is a commercial gallery and does not receive financial support from governmental sources. It appears to have found a effective formula and maintains a good balance between the financial imperatives of selling and the promotion of genuine art values and art activities.

Izložba »Godine plastike« u Tehničkom muzeju Zagreb

Željko Jamičić

Tehnički muzej,
Zagreb

U Tehničkom muzeju u Zagrebu održana je od 15. 1. do 15. 2. 1985. izložba pod nazivom *Godine plastike*.

Izloženi su različiti predmeti upotrebne vrijednosti kao npr. naočale, torbice, igračke, foto-aparati, toaletni pribor, nakit i sl. načinjeni od plastike, u vremenu od sredine prošlog do sredine ovog stoljeća. To je vrijeme prve faze razvoja i upotrebe plastike kad se ona koristi kao zamjenski materijal za nedovoljne količine prirodnih sirovina: slonovače, ambre, roga, kornjačevine... Polovicom ovog stoljeća u industriji plastike dolazi do snažnog razvoja kad ona postaje samosvojan materijal koji više ne služi za zamjenu drugog materijala. Tada dolazi do potražnje za njim baš zato što ima svojstva kakva nema ni jedan drugi materijal. Na izložbi je predstavljena ona prva faza, tzv. »mlađe plastično doba« kad prevladavaju četiri osnovna materijala: parkezin, celuloid, galalit i bakelit. Osim